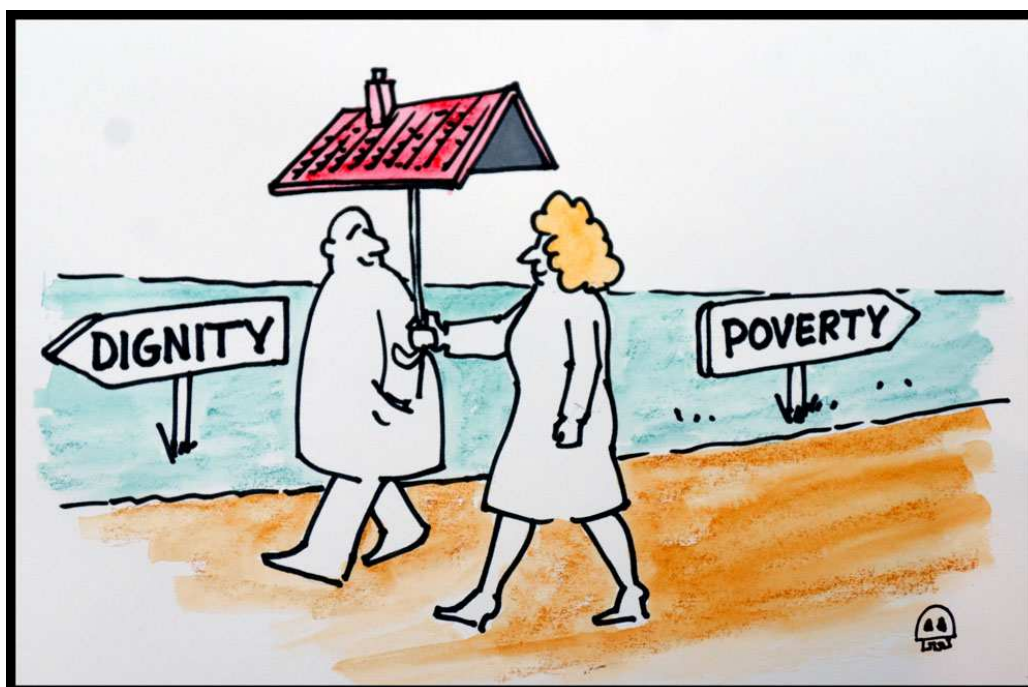

11. Evropské setkání lidí se zkušeností s chudobou

10. – 11. května 2012
Egmontův palác, Brusel

Bezdomovectví a právo na bydlení v dobách krize

Stačí střecha nad hlavou k tomu, aby se člověk v EU v roce 2012 cítil být doma?

Podpořeno Evropskou komisí

Uspořádáno s pomocí EAPN (Evropská síť proti chudobě)

Hoštěno belgickou vládou v Egmontově paláci

11. Evropské setkání svedlo dohromady více než 150 delegátů (lidí s přímou zkušeností s chudobou a/nebo bezdomovectvím) ze třiceti zemí, kteří danou problematiku společně reflektovali v rámci tří nosných témat: dopad krize; příklady z praxe; doporučení pro vytváření veřejných politik. Delegáti sdíleli své názory se zástupci jednotlivých národních ministerstev, Evropské komise, Evropského hospodářského a sociálního výboru, osobnostmi akademické obce, vědci a představiteli sociálních neziskových organizací.

Prohlášení delegátů

Prvotním vkladem, kterým lidé se zkušeností s chudobou přispěli k 11. Evropskému setkání lidí se zkušeností s chudobou, bylo společné prohlášení adresované všem evropským institucím.

Delegáti 11. Evropského setkání lidí se zkušeností s chudobou dávají institucím EU červenou kartu

Toto je jedenácté Evropské setkání lidí se zkušeností s chudobou.

V letošním roce se však víc než kdy předtím cítíme opuštěni těmi, kteří podle svých vlastních slov stojí na naší straně a pracují pro nás a spolu s námi.

Čím dál víc lidí je bez domova a žije v tíživých podmínkách, čím dál víc lidí přichází o své domovy, protože si nemohou dovolit platit nájemné anebo splácet hypotéku, čím dál víc lidí se ocitá bez domova, protože jsou vystaveni diskriminaci.

Všude roste nezaměstnanost, pracující lidé čelí rostoucí nejistotě, mladí lidé si nedokáží představit budoucnost.

To všechno se děje proto, že vlády členských států a evropské instituce nedokáží dohlédnout za hranice fiskální politiky.

Domníváme se, že vůdčí představitelé EU ztratili ze zřetele cíle, kvůli nimž se Evropská unie před šedesáti lety zrodila – cíle, jež zahrnovaly respektování práv, široce pojatý hmotný a sociální blahobyť, solidaritu a spolupráci.

Politická opatření, kterými se v současnosti bojuje proti hospodářské a finanční krizi, přispívají ke vzniku chudoby a sociálního vyloučení.

Máme právo na adekvátní minimální příjem, kvalitní práci, efektivní a dostupné sociální služby, přístup k vodě, elektřině a důstojnému místu k životu, právo na zdraví.

Nikdy jsme nezastávali názor, že Evropské setkání lidí se zkušeností s chudobou jsou řešením všech problémů. Jsme si však vědomi toho, že představují jedinečnou příležitost, jak nechat zaznít náš hlas a ovlivnit přímým vkladem utváření veřejných politik, které se nás bezprostředně týkají a které se zároveň promítají i do celé společnosti.

Požadujeme, aby EU přišla s opravdovou strategií sociálního začleňování, která by zahrnovala smysluplné aktivity na místní, národní a evropské úrovni a byla by schopná splnit cíle, které si EU vytyčila v oblasti snižování chudoby. Jakožto lidé, kteří jsou v tomto ohledu přímo zasaženi, se chceme podílet na rozhodování o

budoucích krocích a být zapojeni do jejich realizace a následného hodnocení. Požadujeme finanční investice na podporu těchto aktivit.

Chceme být slyšet a vidět ve veřejné sféře, a proto dnes jeden či dva delegáti z mnoha delegací opustí zasedání a shromáždí se před budovou Rady Evropské unie, aby tam vůdčím představitelům Evropské unie ukázali červenou kartu a zanechali náš vzkaz.

Obrazem: http://www.youtube.com/watch?v=ZH71bDQ8_rw&feature=youtu.be

Zahajující plenární zasedání – úvodní poznámky

Jesper BRASK FISCHER, zástupce stálého tajemníka dánského Ministerstva sociálních věcí, upozornil delegáty, že na úrovni EU sice existuje jen málo společného sociálního zákonodárství, ale že určité procesy – Otevřená metoda koordinace – umožnily jednotlivým zemím vzájemné sdílení a učení v oblasti společných problémů a cílů. V nové strategii Evropa 2020 kromě toho sociální začleňování a snižování chudoby figurují bok po boku s hospodářským růstem a vytvářením pracovních příležitostí mezi cíli, kterých chce EU dosáhnout.

V období 2009-2010 nicméně v EU počet lidí ohrožených chudobou vzrostl o přibližně 2 miliony osob.

V rámci strategií za boj proti bezdomovectví je potřeba nalézt zdroje pro nové iniciativy a cílené metody.

László ANDOR, Evropský komisař pro zaměstnanost, sociální věci a sociální začleňování zdůraznil, že poselství vzešlé z nedávných voleb napříč celým světadílem ukazuje, že Evropa musí změnit kurs a že velkoplošná úsporná opatření již nejsou přijatelná. Je potřeba nalézt promyšlenější způsob fiskální konsolidace.

Jedním z cílů strategie EU 2020 je vyzdvihnout do roku 2020 z chudoby a sociálního vyloučení přinejmenším 20 milionů lidí. Před dvěma lety jsme byli kritizováni za to, že nejsme dostatečně ambiciózní. Nyní lidé říkají, že daný cíl není realistický. Nerealistický je však jen v případě, že nedokážeme obnovit příležitosti pro růst v zemích, které jsou nejvíce zasažené rekordní výší nezaměstnanosti.

Abychom mohli financovat potřebné sociální služby, musíme znovu nalézt solidaritu mezi jednotlivými zeměmi a stejně tak potřebnou solidaritu v rámci té či oné země.

Evropská komise má velice omezenou kapacitu k tomu, aby mohla přímo zasahovat do sociální politiky určitého členského státu. Evropské fondy však budou i nadále podporovat snahy o identifikaci příčin bezdomovectví a řešení vzešlá z dobré praxe – mj. oceňováním inovativních přístupů. Musíme neprodleně prodiskutovat nešťastné politické strategie, které kriminalizují lidi bez domova, a zaměřit se na to, jak se snahy EU o integraci Romů a řešení dětské chudoby vztahují k otázkám bydlení a bezdomovectví.

Musíme více zapracovat na prevenci bezdomovectví a v rámci toho se zaměřit i na otázky spojené s finanční regulací, které představují systémové příčiny bezdomovectví. Zároveň s tím musíme zanalyzovat dopad politických opatření zaměřených na zdravotní péči, podporu zaměstnanosti, potravinovou pomoc, lidská práva, regionální rozvoj, apod. Ve snaze podpořit podobné snahy Komise navrhla přidělit minimálně 20 % celkových zdrojů Evropského sociálního fondu na sociální začleňování.

Maggie DE BLOCK, belgická státní tajemnice pro sociální integraci a boj proti chudobě, poukázala na to, že v Belgii se hledají cesty pro dosažení strukturálních reforem, které by mohly vytvořit potřebná pracovní místa, zajistit růst a současně s tím snížit výdaje.

Pokud státní orgány chtějí předložit důsledné a soudržné politické strategie, musí bezpodmínečně naslouchat lidem se zkušeností s chudobou. Organizovat Evropská setkání lidí se zkušeností s chudobou je důležité – podobná setkání se musí konat tak dlouho, dokud bude chudoba existovat.

Jedním ze způsobů boje proti bezdomovectví je také koordinace jednotlivých evropských veřejných politik, což vyplývá i ze závěrů Rady z roku 2010.

Dominique PIONOVÁ, francouzská delegátka na 10. Setkání lidí se zkušeností s chudobou, vyzdvihla, jak důležité a obohacující jsou Evropská setkání pro zranitelné skupiny lidí se zkušeností s chudobou.

Tématům, na která upozornili delegáti, a jejich doporučením se nicméně dostalo tak mizivé odpovědi, že mezi jednotlivými ročníky nelze spatřovat žádný reálný pokrok. Nepřítomnost politických činitelů na setkáních lze vnímat jako nedostatek respektu.

Podobné akce podporující přímé zapojení jsou přesto zásadně důležité pro to, aby lidé se zkušeností s chudobou nechali zaznít svůj hlas a aby bylo možné rozvíjet společná poselství. Je důležité, aby se Evropská setkání konala každý rok a mohl se tak udržet dialog s politickými a úředními představiteli.

Tvůrčí prezentace – realita lidí se zkušeností s chudobou v Evropě

Stejně jako v předchozích letech byli jednotliví národní delegáti vyzváni k přípravě tvůrčích prezentací, které by vyjádřily a zachytily realitu chudoby. Prezentace se zaměřily na letošní téma bezdomovectví a práva na bydlení v době současné finanční krize. K vidění byly rolové hry, filmy i počítačové prezentace.

<http://www.eapn.eu/en/news-and-publications/news/eapn-news/11th-european-meeting-of-people-experiencing-poverty-homelessness-and-housing-rights-in-the-context-of-the-crisis>

Workshopy a prostor pro dialog

Delegáti se rozdělili do šesti workshopů, jejichž cílem bylo sdílet zkušenosti, názory a myšlenky volně zaměřené na celkem tři otázky:

1. Jaké jsou klíčové rozdíly v oblasti bezdomovectví a porušování práva na bydlení, srovnáme-li současný rok 2012 s rokem 2008, který krizi předcházel?
2. Jaké jsou příklady dobré a špatné praxe, pokud jde o přístup k bezdomovectví a porušování práva na bydlení?
3. Jak by měly optimálně vypadat veřejné politiky na místní, regionální, národní a evropské úrovni, pokud mají řešit otázky bezdomovectví a porušování práva na bydlení?

Účastníci workshopů následně měli možnost vést dialog a prodiskutovat výstupy workshopů v rámci tří setkání s představiteli významných evropských zaangażovaných aktérů.

Klíčová sdělení

O realitě chudoby, bezdomovectví a vyloučení z bydlení

- **Chudoba a bezdomovectví mohou postihnout kohokoliv:** Příčiny chudoby a bezdomovectví mohou dolehnout na kohokoliv – od ztráty práce až po duševní či zdravotní problémy, od rozpadu vztahu s partnerem až po logické, ovšem neetické dopady deregulace uplatňované majiteli bytů a bankami.
- **Zásadním problémem je diskriminace:** Lidé se zkušeností s chudobou, nestandardním životním stylem, nevyhovujícími podmínkami bydlení, nezaměstnaností anebo zápisem v trestním rejstříku čelí v oblasti přístupu k bydlení výrazným předsudkům a diskriminaci. Tato diskriminace je dvojnásob citelná např. v případě následujících skupin: lidé s postižením, Romové, přistěhovalci (ilegální i legální), samoživitelé a národnostní menšiny.

- **Krise vytvořila nové skupiny ohrožených lidí:** Mladí lidé zoufale hledající zaměstnání, starší lidé, jejichž peníze a úspory ztrácejí na hodnotě, a rostoucí počet příslušníků „střední třídy“ čelících předluženosti a neschopnosti splácet hypotéku jsou důkazem znepokojivého nového profilu lidí, kteří jsou ohroženi bezdomovectvím a vyloučením z bydlení.
- **Úřady by měly přestat bojovat proti chudým:** Úřady až příliš často budí dojem, že jim spíše než o zajištění alternativních řešení jde o to, jak lidi žijící v chudobě a bezdomovectví skrýt anebo proti nim bojovat – např. kriminalizací užívání veřejných prostranství, rušením komunit přespávajících přímo na ulici, vyháněním squatterů, apod. Lidé by neměli být postaveni mimo zákon za to, že jsou chudí.
- **Bezdomovectví a vyloučení z bydlení jsou příčinou chudoby, sociálního vyloučení, nezaměstnanosti, zdravotních problémů apod., a stejně tak i jejich příznaky:** Odepření přístupu ke stabilním podmínkám pro bydlení podryvá v lidech schopnost udržet si práci anebo se do ní vrátit, zachovat si zdraví, přístup ke svým právům, důstojný život a možnost být přínosem pro společnost. Tato skutečnost přispívá ke vzniku bludného kruhu sociálního vyloučení.
- **Přístup k sociálnímu bydlení je zoufale nedostatečný:** Na mnoha místech musí lidé bez přístupu ke slušné práci anebo adekvátnímu minimálnímu příjmu čekat na sociální bydlení tak dlouho, že hrozby, kterým čelí ve snaze opětovně si uspořádat život, se mohou do okamžiku, než se k bydlení dostanou, znemohoubit. Kapacity sociálního bydlení jsou nedostatečné a stejně tak chybí možnost prioritního přístupu pro lidi bez domova.
- **Soukromý trh s nájemním bydlením je v současnosti nedostatečně regulován a není motivován k nabízení řešení:** Vinou vysokých nájmu, předsudků majitelů bytů a nedostatečné právní ochrany nemají často lidé, kteří jsou ohroženi chudobou nebo vyloučením ze společnosti, přístup k nájemnímu bydlení v bytech v soukromém vlastnictví, anebo jsou málo chráněni proti špatným životním podmínkám a nucenému vystěhování.
- **Azylové domy nepřinášejí dlouhodobé řešení bezdomovectví:** Mnoho snah o poskytnutí dočasného azylu se jednoduše snažilo zaretušovat problém lidí přespávajících na ulici a nedokázalo lidem poskytnout podporu a možnost přestěhovat se do trvalého bydlení anebo vyřešit jiné problémy. Nemálo lidí bez domova se tímto způsobem institucionalizovalo.

O potřebných strategiích a řešeních

- **Přístup k bydlení je základním lidským právem, které musí být prosazováno:** Právo na bydlení je uznáváno mezinárodními dohodami, prohlášeními různých institucí EU i některými národními ústavami členských států EU. Na úrovni EU i členských států je potřeba více iniciativ, které by toto základní lidské právo uváděly v život bok po boku s obdobnými právy – např. právem na zdraví nebo vzdělání.
- **Stojí za to rozvíjet přístupy typu „Nejdřív bydlet“ (Housing first):** V případě mnoha lidí bez domova je lepší a finančně efektivnější nejprve najít bezprostřední řešení v otázce bydlení a teprve pak se zabývat dalšími problémy, než se snažit řešit různé otázky v nezajištěných životních podmínkách anebo v přechodném

bydlení. Přístup „Nejdřív bydlet“ by nicméně neměl být používán k rušení krizových a dalších nezbytných služeb, anebo jako snaha umístit lidi do bydlení, které neodpovídá jejich potřebám.

- **Komplexnost otázek bezdomovectví a vyloučení z bydlení vyžaduje integrovaná řešení:** Strategie „Nejdřív bydlet“ neznámá „Pouze bydlet“. V případě ohrožených osob a lidí bez domova hraje zásadní úlohu cílená podpora potřeb v oblasti zdraví, vzdělání, sociálních záležitostí, zaměstnanosti, minimálního příjmu, aj.
- **Zastavit hanebné praktiky vedoucí k nevyužívání budov, kde by mohly ubytováni najít miliony lidí:** S trochou politické vůle by bylo možné zamezit reálným praktikám spekulantů, kteří nechávají mnoho budov neobydlených, zatímco jiní občané nemají kde žít. Zvýšení daní za nevyužité budovy by zároveň mohlo přinést peníze na sociální investice.
- **V kontaktních místech pro lidi bez domova musí být sdruženo více služeb:** Složitost a byrokratičnost poskytování služeb na poli zdraví, bydlení, zaměstnanosti apod. již propříště nesmí být další překážkou, se kterou se musejí potýkat lidé vyloučení z bydlení anebo lidé, kterým tento jev hrozí. Je potřeba vytvářet místa, kde by lidé bez domova mohli najednou řešit veškeré své potřeby.
- **Lidé se zkušeností s bezdomovectvím a vyloučením z bydlení musí mít možnost ovlivňovat rozhodnutí, která se promítají do jejich každodenního života:** V zájmu osobní důstojnosti a vyššího počtu úspěšných výsledků je zásadně důležité vést lidi k tomu, aby se reálným způsobem angažovali při definování plánů a politik, které mají zlepšit jejich vlastní situaci.
- **Strategie v oblasti bydlení a bezdomovectví:** Na místní, regionální, národní a evropské úrovni je potřeba dále rozvíjet strategie integrovaného bydlení a bezdomovectví, které se již ukázaly účinné. Lidé se zkušeností s chudobou a bezdomovectvím musí být zapojeni do rozvoje a aplikace podobných strategií.

Ústředním poselstvím delegátů byla jejich omrzelost takovými opatřeními pro boj s hospodářskou krizí, které pouze přispívají k růstu chudoby a sociálního vyloučení.

Je čas rozvíjet v rámci EU opravdové strategie zaměřené na bezdomovectví a sociální začleňování – nejen na papíře, ale s oporou ve smysluplných činech.

Je potřeba zlepšit sběr dat a zajistit lepší pochopení skutečností, kterým musí čelit lidé ohrožení bezdomovectvím a vyloučením z bydlení. Při boji proti chudobě a bezdomovectví by měly být strategickým způsobem využity Evropské strukturální fondy.

Závěrečné plenární zasedání – uzavírající poznámky

Joan BURTONOVÁ, irská ministryně pro sociální ochranu, jasně vyjádřila své přesvědčení, že pojící motiv různých iniciativ představuje potřeba respektovat lidskou důstojnost.

Mnoho lidí, kteří v současnosti mají pravomoc činit rozhodnutí, dokáže snadno zapomenout na skutečnosti, které oni sami možná zprvu viděli. Pro utváření našich veřejných politik potřebujeme i nadále podněcovat a rozvíjet strukturovaná partnerství mezi lidmi, kteří přijímají rozhodnutí, a lidmi, kteří zakoušejí chudobu.

Řešení musí jít napříč všemi politikami, které se váží na chudobu a vyloučení z bydlení ve vší jejich rozmanitosti a víceúrovňovosti. Zásadně důležitou roli zde hrají jiné politické sféry mimo tradiční oblast sociálního začleňování a ochranných veřejných politik.

Během svého předsednictví (leden – červen 2013) bude Irsko aktivně prosazovat splnění evropského cíle snížení chudoby a vyzdvihovat důležitost celoevropské strategie pro vykořenění chudoby napříč členskými státy. Prioritou irského předsednictví i nadále zůstane zlepšení situace zranitelných skupin, zahrnujících děti, samoživitele, lidi s postižením a domácnosti žijící v nezaměstnanosti. Cílem Irska během jeho předsednictví bude projednat otázky bezdomovectví a vyloučení z bydlení na zasedání Rady. Zároveň s tím Irsko zorganizuje 12. Evropské setkání lidí se zkušeností s chudobou.

Lauris Beets, předseda Výboru pro sociální ochranu uznal, že EU očividně prochází pohnutým obdobím a že vyhlídky nejsou růžové.

Monitoring provedený Výborem pro sociální ochranu potvrdil, že ekonomický propad oddálil EU od jejího cíle snížit do roku 2020 chudobu. Ukazatele chudoby a sociálního začleňování nasvědčují, že se ubíráme špatným směrem. Vzrostl počet lidí ohrožených chudobou a vyloučením, ale také počet lidí na samotném dně

příjmového žebříčku, a to i v rámci ohrožené skupiny. Dostupnost základních zdravotních a sociálních služeb se zhoršila a objem neuspokojených potřeb péče vzrůstá.

Výbor pro sociální ochranu prosazuje spolupráci členských států a Komise na politikách sociální ochrany. V této oblasti je potřeba vhodně zkombinovat pobídky i příležitosti tak, aby se podařilo snížit dlouhodobou nezaměstnanost. Řešit otázku nezaměstnanosti však nestačí.

Současná hospodářská a finanční krize jasně ukázala, že sociální služby hrají zásadně důležitou roli. Udržování podpůrných dávek na adekvátní úrovni je zároveň účinnou zárukou, jak čelit nejistotě a vyloučení ze společnosti a zmírňovat nejhorší dopady krize.

Je potřeba věnovat pozornost kvalitě opatření, jež mají za cíl fiskální konsolidaci. Tato opatření musí reagovat na sociální potřeby všech generací a zachovávat kapacitu sociální ochrany tak, aby se v dlouhodobém i krátkodobém výhledu zmírňovaly dopady hospodářských otřesů. Kontrola výdajů na sociální ochranu není jedinou podmínkou růstu – sociální ochrana koneckonců současnou krizi nezavinila.

Výbor pro sociální ochranu již z bezdomovectví a vyloučení z bydlení učinil ústřední témata Společné zprávy o sociální ochraně a sociálním začleňování. Jedním z klíčových poselství byla důležitost integrovaných strategií a budování soudržných a ekologicky udržitelných společností. Výbor bude dále zvažovat, jak by mohla Otevřená metoda koordinace nejlépe zvýšit pozornost, kterou si tato témata zasluhují. Diskuze proběhnuvší v rámci tohoto setkání k danému myšlenkovému proudu přispějí a snad také povedou ke konkrétnímu pokroku ještě předtím, než proběhne příští konference Lidí se zkušeností s chudobou.

Ludo HOREMANS, *Prezident Evropské sítě proti chudobě (EAPN)*

V roce 2010, který byl Evropským rokem boje proti chudobě, EAPN zhodnotila, jak bylo naloženo s doporučeními vyslovenými na posledních pěti setkáních. Zjistili jsme, že naše očekávání nebyla ani zdaleka splněna.

Mnoho delegátů vyjádřilo rostoucí podrážděnost nad tím, že odpovědí na jejich doporučení byl tak mizivý pokrok. Delegáti vzkazují, že jsou rozhořčeni veřejnými politikami, které vidí východisko z krize pouze v úsporných opatřeních dopadajících na obyčejné lidi a na lidi se zkušeností s chudobou, kteří za krizi nenesou nejmenší zodpovědnost. Zodpovědných osob se přitom tyto politiky téměř vůbec nedotýkají.

Bylo pozitivní sledovat, jak je v průběhu setkání mnoho úředníků Komise v interakci s delegáty, i to, že se patrně ve výsledku posílil dialog s evropskou administrativou. Je nicméně důležité, abychom neočekávali vše jen od Komise. Příslušná rozhodnutí většinou přijímají jednotlivá národní ministerstva, takže je důležité, aby se doporučení vyslovená v průběhu tohoto Evropského setkání dostala také k nim.

Mít kde bydlet je sice zásadně důležité, ovšem ještě důležitější je mít domov a žít důstojně. Pro uspokojení všech rozmanitých potřeb lidí bez domova je třeba ucelených strategií a silných a životaschopných sociálních a zdravotních služeb. Kdykoliv je potřeba najít řešení, je důležité naslouchat lidem, kteří danou problematiku sami zažívají, a nepostupovat ad hoc, nýbrž strukturovaně.

Je dobré vědět, že irské předsednictví příští rok zorganizuje 12. Evropské setkání lidí se zkušeností s chudobou, ovšem tím práce nekončí. Potřebujeme návazné činy a zapojení lidí se zkušeností s chudobou do průběžných procesů, na jejichž konci má stát řešení. Zároveň se musíme zamyslet nad tím, zda bychom neměli na program našich Evropských setkání zařadit více „akcí“.

V neposlední řadě je nesmírně důležité podpořit návrh Komise, podle kterého by 20% prostředků Evropského sociálního fondu mělo připadnout na opatření zaměřená na sociální začleňování. EAPN spouští kampaň, která má toto poselství předat všem hlavám států a vlád. EU může najít cestu z krize jedině prostřednictvím sociálních investic.

Freek Spinnewijn, Ředitel organizace FEANTSA, Evropské federace národních organizací pracujících s lidmi bez domova

Jsme si vědomi toho, že bezdomovectví a vyloučení z bydlení je obrovský problém. Sice nemáme spolehlivá čísla, ale víme, že tato situace se týká několika milionů osob využívajících služby pro lidi bez domova.

Relevantní doporučení vzešlá z tohoto setkání by se v tomto směru měla zohlednit. Komisař se nechal slyšet, že některé země učinily z bezdomovectví prioritu svých sociálních politik v rámci příslušných národních programů reform. Je to jasné znamení, že členské státy by při řešení otázky bezdomovectví přivítaly větší podporu a pomoc ze strany EU.

Požadavek, aby EU v otázce bezdomovectví sehrála silnou roli, již zazněl např. v rezoluci Evropského parlamentu, Společné zprávě o sociální ochraně a sociálním začleňování přijaté Radou v roce 2010, zprávě Evropského hospodářského a sociálního výboru a Evropského výboru regionů, anebo výstupech Evropské konsensuální konference o bezdomovectví, zorganizované belgickým předsednictvím EU v roce 2010. O potřebnosti podobné akce na úrovni EU panuje jednomyslná shoda. Nyní je čas jednat.

Příloha č. 1 – doprovodné akce

Všichni delegáti byli vyzváni k účasti na některé ze dvou doprovodných akcí, které se konaly odpoledne 11. května 2012. Základní představu o diskutovaných tématech lze získat z následujících stručných shrnutí.

Doprovodná akce č. 1

- Organizátoři: EUH (European Union of Homeless; *Evropská unie lidí bez domova*); HOPE (Homeless People in European Stations, *Lidé bez domova na evropských nádražích*)

Proběhlo představení organizací EUH a HOPE. EUH je neformální síť lidí se zkušeností s chudobou, organizovaná členskými organizacemi z pěti zemí EU – Armutsnetzwerk (Německo), A Város Mindenkié (Maďarsko), Comité Des Sans Logis (Francie), Daklozen Aktie Kommitee (Nizozemsko) a Front Commun SDF (Belgie). HOPE je transnárodní projekt, mezi jehož partnery lze nalézt železniční společnosti z Lucemburska, Španělska, Itálie, Německa, Belgie, Polska a Francie. Cílem je zlepšit podmínky lidí bez domova a pomáhat jim na nádražích napříč EU.

Maarten Loopmans z Katolické univerzity v Lovani pronesl klíčovou řeč: „*Lidé bez domova pod tlakem: gentrifikace, obnova center měst a selektivní právo na města*“. Vystoupil s tvrzením, že následkem procesu gentrifikace začaly tržní hodnoty diktovat využití veřejných prostranství. Tato skutečnost dala vzniknout veřejným politikám, jejichž následkem byla veřejná prostranství zprivatizována a byli z nich vyloučeni lidé bez domova. Právo na město a princip společného užívání města jsou tudíž ohroženy – především v případě skupin na okraji společnosti.

V následné debatě se účastníci výrazně shodli na tom, že prioritami i nadále zůstávají slušné bydlení a boj proti chudobě obecně, ale že právo na veřejná prostranství je rovněž důležité a nikdy by nikomu nemělo být upíráno. Účastníci vyjádřili pocit, že stále se opakující témata a strategie na místní úrovni – včetně kriminalizace lidí bez domova – vyžadují společný přístup v rovině místní, národní i evropské.

Doprovodná akce č. 2

- Organizátoři: La Strada; BRAVVO

LA STRADA <http://www.lstb.be/> je regionální iniciativou bruselského orgánu Commission Communautaire Commune (Společná komunitní komise). Byla vytvořena v roce 2008, aby pomohla poskytnout přehled a lepší pochopení situace bezdomovectví ve městě a mohla fungovat jako podpora pro organizace působící v této oblasti. La Strada shromažďuje údaje a osobní zkušenosti lidí bez domova, azylových zařízení a sociálních pracovníků. Zároveň vytváří prostor pro diskusi mezi relevantními zaangażovanými stranami a snaží se tak zjistit, co funguje či nefunguje na poli veřejných politik a poskytování služeb. Pozornost je věnována především dění v zimním období, kdy obvykle dochází k pohotovostním stavům vyhlášeným na poslední chvíli v situacích, které se přitom daly naplánovat s předstihem. Organizace

se také snaží o lepší koordinaci poskytování služeb prostřednictvím on-linové platformy.

BRAVVO <http://www.bravvo.be/> je iniciativa na místní úrovni v rámci města Brusel. V samotných počátcích se soustředila na mladé lidi, kteří před vzděláním a prací dávali přednost spíše bezcílnému trávení času na veřejných prostranstvích. Jelikož se však za několik posledních let v Bruselu zvýšil počet lidí bez domova, přeorientovala iniciativa BRAVVO svou pozornost na širší skupiny a „komunity“ lidí z této kategorie. Organizace je aktivní přímo v terénu, oslovuje lidi bez domova, diskutuje s nimi o jejich situaci, potížích, napětí a konfliktech a snaží se jim pomoci při hledání řešení.

Diskuze srovnaly některé z nejběžnějších příčin bezdomovectví a postoje, jaké k lidem bez domova a jejich využívání veřejných prostranství zaujímá veřejnost a úřady. Účastníci vyjádřili pocit, že číselné údaje o lidech bez domova sice nikdy nebudou dokonalé, ale že každý případ je důležitý – byť by se jednalo o jednoho jediného člověka – a že podobné údaje mohou lépe odůvodnit tváří v tvář úřadům potřebu změny. Proběhla diskuze o tom, jak poskytovat konkrétní služby, aniž by se lidé bez domova v rámci přístupu „uzavírání do ghett“ museli separovat od jiných lidí.

Příloha č. 2 – Seznam účastníků

Belgie	
VANDERMEERSCHEN Elke	BAPN
MEIRSCHAERT Véronique	BAPN
AUSLOOS Daniel	BAPN
LANGLOIS Dominique	BAPN
BAERT Geneviève	BAPN
Bulharsko	
NIKOLOV Aleksandar	EAPN Bulharsko
TODOROV Aleksandar	EAPN Bulharsko
STAMBOLUSKII Borislav	EAPN Bulharsko
NIKOLOV Ivan	EAPN Bulharsko
ASIPOV Sabri	EAPN Bulharsko
Česká republika	
MRÓZEK Stanislav	Slezská Diakonie
FURAK Milan	Charita Ostrava
LEWINSKI David	Slezská Diakonie
ORAWSKI Robert	Slezská Diakonie
PLŠKOVÁ Jana	Armáda spásy
Dánsko	
BAY-PETERSEN Sofie	SAND
Ernstsen Per	SAND
BERTELSEN Martin	SAND
ANDERSEN Leif	SAND
SCHEIL Eva Pia	SAND
Estonsko	
KAHJU Laura	EAPN Eesti MTU
ELBING Andrus	EAPN Eesti MTU
TOPAASIA Ervin	Nõmme Child Welfare
TURSMAN Tiina	Omastehoolajate MTÜ
Finsko	
VAISANEN Veikko	Settlement Kalliola
TOIVONEN Matias	VVA ry
KAHARA Pertti	Settlement Kalliola
VARSAKAKI Timo	KRIS
NIEMELAINEN Ulla Mari	S-asunnot oy
Francie	
COLLINET Geneviève	FNARS
BERTHON Francis	Entraide ouvrière
DEPLANQUE Richard	Fondation Armée du Salut
FRISCOURT Fabrice	Armáda spásy
PION Dominique	Impact

SZYMANSKI Catherine	Secours Catholique
Chorvatsko	
SVAGUSA Vesna	Centre for social policy initiatives
Irsko	
LYNCH Kay	EAPN Irsko
BRADY Deborah	One Family
MACKEY Michael	SIMON Galway
O"GORMAN Mickael	SIMON Galway
WARD Maureen	Irish Traveller Movement
Island	
GUDJONSDOTTIR Asta	Sjalfsbjorg
GUNNARSDOTTIR-Gigja Tinna	Bot
KRISTINSSON Guðmundur Ingi	Bot
OLAFSDOTTIR Laufey	Single Parents Association
Itálie	
MELE Carlo	EAPN Itálie
SOFIA Giuseppe	EAPN Itálie
EMILIO Sabrina	EAPN Itálie
BATTAGLIA Giuseppe	EAPN Itálie
GRGA Mirko	EAPN Itálie
RUFINO Francesca	EAPN Itálie
RICCIARDI Luigi	EAPN Itálie
Kypr	
KAZANTZIS Ninetta	EAPN Kypr
STAVROU Georgios	EKYSY
KYRIAKOS Odysseos	EAPN Kypr
APOSTOLIDOU Efrosini	Cyprus Greens Woman Movement
Litva	
BARANAUSKAITE Vaida	Baltic Foundation
LAUKEVICIENE Gemma	Červený kříž
GRISKEVICIENE Lolita	GELVONAI COMMUNITY
TALANDIS Zanas	SOCIAL PROJECTS "MANO GURU"
Lucembursko	
SCHULLER Anne-Marie	EAPN Lucembursko
Maďarsko	
MESTER Attila	HAPN
SZIGETI Adrienn	The City is for All
DUKA Andrea AM	HAPN
SZARVAK Eva M	HAPN
SZABONE JUHASZ Sara Z	HAPN
Makedonie	
TERZIEVA Pavlovska Meri	MAPP
STOJANOVSKI i Mite	MAPP
PANOV Ico	MAPP

Malta	
GRIMA Francis Saviour	
GARRETT Antonia S.	Millenium Chappel Foundation
BRINCAT Johanna	Millenium Chappel Foundation
TODD DIMECH Joseph	Millenium Chappel Foundation
Německo	
BIEHN Erika	VAMV
NIEDERLAND Karin	Straßenfeger
HENRICH Diana	Netzwerk Friesenkraft
MULLER Jörg	
PLIETZSCH Sven	AWO
FRANKE Werner	
Nizozemsko	
SMEEKES Alida	EAPN Nizozemsko
NIELAND Marianne	EAPN Nizozemsko
VAN DER VOORT Petra	
Svanishvili Davit	EAPN Nizozemsko
Pavliashvili inga	EAPN Nizozemsko
Norsko	
HASSAN Jamila	Din Fremtid
KASHALE Honoratte Muhanzi	BIBI AMKA
MATHISEN Berit	Stiftelsen Selvhjelpens Hus
ENGEN Johanna	EAPN Norsko
MOSTAFA Mostafa Kuku	Din Fremtid
Polsko	
WYGNAŃSKA Julia	Nadace pro sociální inovaci a výzkum "Shipyard"
PALACZ Natalia	Galerie „Apteka Sztuki“
WRONSKA Barbara	Sdružení „Otwarte Drzwi“
CZARNEKA Alina	Sdružení "Otwarte Drzwi"
SOSNOWSKI Z.P.	Kamilańska Misja Pomocy Społecznej
SUSZWEDYK Dariusz	Kamilańska Misja Pomocy Społecznej
Portugalsko	
VICENTE Maria José	EAPN Portugalsko
PEREIRA Ana	EAPN Portugalsko
JAIME Filipe	EAPN Portugalsko
MENESES Antonio	EAPN Portugalsko
SEABRA Joao	EAPN Portugalsko
Rakousko	
SCHUTTE Michael	Straßenzeitung Augustin
GANGLE Silvia	Amsel
TIGGES Axel	Personal Assistant Vera Hinterdorfer
HINTERDORFER Vera	BAKU – Begleitung aller Krisensituationen
GEIGER Carina	Personal Assistant Irmgard Kampass
KAMPASS Irmgard	Sichtbar-Werden
LEHNER Waltraud	MindestVerUnsicherung

Řecko	
VARDARAMATOU Konstantina	EAPN Řecko
ATHANASSOULAS Thanaddid	EAPN Řecko
KESOVA Larisa	EAPN Řecko
Slovensko	
GALOVIČOVÁ Anna	SAPN
MÁLEK Ivan	SAPN
ONSASNIKOVÁ Dana	SAPN
SUCHÁ Renata	SAPN
Slovinsko	
NOUHOUM Ibrahim	Zavod RiSi
CASL Primoz	Zavod RiSi
MAJER Petra	Zavod RiSi
PETRIC Zan	Zavod RiSi
Srbsko	
ZARKOVIC Branislava	Housing Centre
Španělsko	
SALGADO VANELLA Fr.	Fundacion Atenea
AGUIRAN Maria	Red Aragonesa
BANON Pedro	Solidarios para el Desarrollo
FERNANDEZ Ruben	Cocemfe
SANTANA Gladis	Fundacio Dexalles
Švédsko	
ANDERSSON Asa	Verdandi
JOHANSSON Eva	Verdandi
JONSSON Käthe	Verdandi
Nordqvist Lena	Insolvens
PERSON Lisabeth	Insolvens
Velká Británie	
McCausland Fiona	EAPN Velká Británie
Mc MAHON Marisa	EAPN Velká Británie
Mc Manus Angela	EAPN Velká Británie
BRADY Sean	EAPN Velká Británie
SOBOR Aleksandra	EAPN Velká Británie
PODRIMAJ Lumturi	EAPN Velká Británie
Předseda	
BRASK FISHER Jesper	Zástupce stálého tajemníka, Ministerstvo sociálních věcí, Dánsko
Řečníci	
ANDOR Lászlo	Komisař EU pro zaměstnanost, sociální věci a sociální začleňování
BURTONOVÁ Joan	Ministryně pro sociální ochranu, Irsko
BEETS Lauris	Předseda Výboru pro sociální ochranu
DE BLOCK Maggie	Belgická státní tajemnice pro sociální integraci a boj s chudobou
PIONOVÁ Dominique	Delegátka na 10. Evropském setkání
HOREMANS Ludo	Prezident EAPN

MUNSLOW Anthony Neil	Eurocities - Groupe Homelessness
MOLAS Jean-François	BAPSA Paris France
ROUMETOVÁ Claire	CECODHAS Housing Europe
SPINNEWIJN Freek	Feantsa
LE BARS Sylvie	Solidarités actives - Francie
Dánské ministerstvo	
HAEKKERUP Karen	Ministr sociálních věcí
NYEGAARD JEPSEN A.L.	Osobní tajemník
WINTHER Eva E	Vedoucí Sekce
VIZARD Dorte B	Vedoucí Odboru
MUNK Kirsten	
Irské ministerstvo	
BURTON Joan	Ministryně pro sociální ochranu
KELLY Paul	Asistent hlavního pověřence, oddělení sociálního začleňování, odbor sociální ochrany
BROPHY Edward	Poradce ministryně pro sociální ochranu
O'CONNELL Karen	Parlamentní poradkyně, odbor sociální ochrany
CRAWFORD Jacinta	Soukromý tajemník ministryně pro sociální ochranu
KEANE Sharon	Oddělení sociálního začleňování, odbor sociální ochrany
O'SULLIVAN Maeve	Oddělení sociálního začleňování, odbor sociální ochrany
Belgické státní tajemnictví	
DE BLOCK Maggie	Belgická státní tajemnice pro sociální integraci a boj s chudobou
LAURENT Dominique	Vedoucí kabinetu
VAN GEERTSOM Julien	Sociální služby pro sociální integraci, ředitel
VERSCHOOTEN Cedric	Belgické státní tajemnictví pro sociální integraci a boj s chudobou
Evropská komise	
FRANSEN Lieve	Ředitelka pro sociální politiku a strategii Evropa 2020
TOLEDANO LAREDO Emma	GŘ Zaměstn., Útvar D2, vedoucí útvaru
PARASKEVAS Marie-Anne	GŘ Zaměstn., Útvar F1, hlavní administrátor
CULTRERA Concetta	GŘ Zaměstn., Útvar D2, zástupce vedoucí útvaru
DEGRAND-GUILLAUD Anne	GŘ Zaměstn., Útvar D1, vedoucí týmu, pracovník pro veřejnou politiku
DENCH Kevin	GŘ Zaměstn., Útvar D2, analytik veřejné politiky
IRONSIDE Sarah	GŘ Zaměstn., Útvar D1, asistent pro meziinstitucionální záležitosti
TOTH Gabor	GŘ Zaměstn., Útvar E1, pracovník pro veřejnou politiku
SASU Ionut	GŘ Zaměstn., Útvar D4, pracovník pro veřejnou politiku
VANYOLOS Istvan	GŘ Zaměstn., Útvar D2, analytik veřejné politiky
ANDREI Corneli	GŘ Zaměstn., Útvar D2, analytik veřejné politiky
MOLSON Eric	GŘ Zaměstn., Útvar D2, finanční asistent
MESZARO Andrea	GŘ Zaměstn., Útvar D2, analytik veřejné politiky
HOLTHUIS Egbert	GŘ Zaměstn., Útvar D1, vedoucí útvaru
ENGSTED MAQUET Isabelle	GŘ Zaměstn., Útvar A2, zástupkyně vedoucího útvaru
HAAPAKKA Merja	GŘ Regio, Útvar C2, pracovník pro veřejnou politiku
OPLAND Oyvind	GŘ Zaměstn., Útvar D1, analytik veřejné politiky
SAINT DENIS Antoine	GŘ Zaměstn., Útvar D4, pracovník pro veřejnou politiku
HUSZ Dora	GŘ Zaměstn., Útvar D2, pracovník pro veřejnou politiku

OP DE BEKE Julisu	GŘ Zaměstn., Útvar D2, pracovník pro veřejnou politiku
FAZI Elodie	GŘ Zaměstn., Útvar D2, analytik veřejné politiky
STOYANOVA Galya	Praktikant
KETTERER Hanna Maria	Praktikant
WOLF Walter	GŘ Zaměstn., Útvar D2, analytik veřejné politiky
Výbor pro sociální ochranu / výbor pro zaměstnanost	
BEETS Lauris	Předseda Výboru pro sociální ochranu
RABAU Muriel	Federální sociální služby pro sociální bezpečí Belgie
FOUDRIERE Pascal	Ministerstvo solidarity a sociální soudržnosti – France
GERSTMANN Kati	Federální ministerstvo práce, sociálních věcí a ochrany spotřebitele, Rakousko
SIRLINGER Gerald	Magistratsabteilung 24 Gesundheits- und Sozialplanung
ČIERNA Mária	Stálé zastoupení Slovenské republiky při EU
BOHAN John	Ministerstvo pro sociální ochranu, Irsko
Akademická obec	
MARLIER Eric	
Nevládní organizace	
COTTINJI Jean Yves	Comité des Sans logis - EUH Francie
PEETERS Jean	Front Commun SDF – Belgie – EUH
SCHNEIDER Jürgen	EUH Německo
WILLEMSE Paul	Front commun SDF – Nizozemsko – EUH
HARTUNG Brigitte	HOPE Německo
BURGERLING Elly	HOPE Nizozemsko
RAZVAN Marin	HOPE Rumunsko
PAARDEKOPER Edo	HOPE Nizozemsko
DUPRES Aurelie	Síť EU pro podniky sociální integrace
CLARK-FOULQUIER Clotilde	Eurodiaconia
Neziskové organizace EU pro pokrok a sociální začleňování	
BANAS Pauline	Mental Health Europe
GREENE Caroline	Eurocities
GANZERLA Silvia	Eurocities
MARTINSSON Sofia	Eurocities
EHSV	
COULON Pierre Jean	Hospodářský a sociální výbor
LUCAN Eugène	Hospodářský a sociální výbor
Facilitátoři	
CALVANELLI Laura	Charita Itálie
GORIS Josee	Programační sociální služby pro sociální integraci – Belgie
HERMANS Marja	Welzijnzorg – Brussels
GINNELL Paul	EAPN Irsko
STRIANO Mauro	Feantsa
VERECKEN Léopold	
MARTON IZABELLA	EAPN Maďarsko
LEVOY Michele	PICUM
CARON Vincent	EAPN

MARGUERY Olivier	Armáda spásy
CESARINI SFORZA	EAPN Itálie
BACKES Stephan	EAPN Belgie
Moderátoři dialogu	
MARGUERY Olivier	Armáda spásy
BACKES Stephan	EAPN Belgie
GORIS Josée	Programační sociální služby pro sociální integraci – Belgie
HERMANS Marja	Welzijnzorg – Brussels
STRIANO Mauro	Feantsa
HOREMANS Ludo	Prezident EAPN
Organizační výbor	
FARRELL Fintan	EAPN, ředitel
Kordinátor	
GERONDAL Micheline	EAPN
Zpravodaj	
Edward THORPE	Thorpe European Services
Tým EAPN	
DAHMEN Sigrid	EAPN
FLEMAL Coralie	EAPN
LEE Rebecca	EAPN
GONZALEZ Leticia	EAPN